

ΣΤΕΡΕΩΣΗ, ΑΝΑΔΕΙΞΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ ΔΟΜΕΝΕΓΙΝΗ ΣΤΟ ΑΡΓΑΣΙ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Το έργο «Στερέωση, ανάδειξη, λειτουργική αποκατάσταση Πύργου Δομενεγίνη Ζακύνθου» εντάχθηκε κατά το έτος 2013 στο Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα-Πελοπόννησος-Ιόνιοι Νήσοι 2007-2013» και υλοποιήθηκε απολογιστικά και με αυτεπιστασία, αρχικά από την 20ή Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων και από το Νοέμβριο του 2014 από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ζακύνθου με τη συνδρομή της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αχαΐας.

Ο Πύργος Δομενεγίνη βρίσκεται στην παραλία του Αργασιού, άλλοτε εξοχική τοποθεσία με περιβόλια και αγροτικές καλλιέργειες, που σήμερα έχει μεταβληθεί σε ένα από τα δημοφιλέστερα τουριστικά θέρετρα της Ζακύνθου. Την εποχή της εγκαθίδρυσης της ενετικής κυριαρχίας στο νησί, στα τέλη του 15ου αιώνα, η περιοχή ήταν ερημωμένη λόγω των συνεχόμενων πειρατικών επιδρομών. Το 1566 η ενετική διοίκηση προκειμένου να αντιμετωπίσει το φαινόμενο, διέταξε την εγκατάσταση 20 ιππέων στην περιοχή. Η αρχαιολογική έρευνα δεν έχει επιβεβαιώσει τη σύνδεση της κατασκευής του Πύργου με την εγκατάσταση φρουράς στο Αργάσι, η οποία υπονοείται από ντόπιους ιστοριοδίφες που τοποθετούν την ανέγερση του κτίσματος στα μέσα του 16ου αιώνα. Βέβαιο είναι ότι η οικογένεια Δομενεγίνη, στην ιδιοκτησία της οποίας βρισκόταν ο πύργος - αγρέπαυλη, εγκαταστάθηκε στη Ζάκυνθο αμέσως μετά την άλωση του Χάνδακα της Κρήτης (1669) και εγγράφηκε στο Libro d'Oro το 1741. Στην ίδια οικογένεια ανήκε και η γειτονική εκκλησία του Αγίου Θεοδοσίου, καθώς και η παρακείμενη κρήνη, η οποία είναι γνωστή και ως «Βρύση του Σολωμού», πιθανότατα λόγω των συχνών επισκέψεων του εθνικού ποιητή στην εξοχική κατοικία της οικογένειας Δομενεγίνη. Ο Πύργος είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τον Εθνικοαπελευθερωτικό Αγώνα του 1821. Σε αυτόν πραγματοποιούνταν συναντήσεις των μελών της Φιλικής Εταιρείας και από εδώ έφυγε ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης με καΐκι για να οργανώσει την επανάσταση στην Πελοπόννησο.

Η εξοχική κατοικία εμφανίζει τα κύρια χαρακτηριστικά οχυρωματικής κατασκευής της Ενετοκρατίας: την ορθογωνική κάτοψη, τη διαμόρφωση της κατώτερης στάθμης με κεκλιμένες παρειές - τη λεγόμενη σκάρπα, τις καταχύστρες με τα ελικοειδή φουρούσια στις ανώτερες στάθμες, καθώς και μικρότερα αμυντικά ανοίγματα στο πάχος της τοιχοποιίας. Η είσοδος στο εσωτερικό του Πύργου είναι εφικτή μέσω στενής λίθινης κλίμακας προσκολλημένης στη ανατολική πλευρά του.

Το έργο της αποκατάστασης του Πύργου Δομενεγίνη περιελάμβανε εργασίες στερέωσης της τοιχοποιίας και επισκευής της στέγης, τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του κτίσματος και την ανάδειξη της ενετικής κρήνης, καθώς και τη λειτουργική αποκατάσταση του εσωτερικού του. Με την ολοκλήρωση του έργου, το αποκατεστημένο μνημείο, που αποτελεί ένα σπάνιο δείγμα κοσμικής αρχιτεκτονικής της περιόδου της Ενετοκρατίας, πρόκειται να λειτουργήσει και ως χώρος φιλοξενίας περιοδικών εκθέσεων και πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Πύργος Δομενεγίνη Domeneghini Tower

CONSOLIDATION, ENHANCEMENT, FUNCTIONAL RESTORATION OF THE DOMENEGHINI TOWER AT ARGASI, ZAKYNTHOS

The project «Consolidation, enhancement, functional restoration of the Domeneghini Tower on Zakynthos» was integrated in 2013 into the Operational Programme (O.P.) of «Western Greece – Peloponnese – Ionian Islands 2007-2013» and implemented on the basis of accountability and under self-supervision, initially, by the 20th Ephorate of Byzantine Antiquities, and from November 2014 onwards by the Ephorate of Antiquities of Zakynthos with the contribution of the Ephorate of Antiquities of Achaia.

The Domeneghini Tower is situated on the coast of Argasi, once a countryside locale with orchards and rural plantations that today has been transformed into one of the most popular touristic resorts of Zakynthos. At the time of the installation of Venetian rule on the island, towards the end of the 15th century, the region was deserted because of continual pirate attacks. In 1566, the Venetian administration, in its effort to confront this phenomenon, commanded the location of a twenty-men strong cavalry unit in the area. Archaeological research has confirmed no connection between the construction of the Domeneghini Tower and the installation of a cavalry guard at Argasi, an association nonetheless, implied by local chroniclers who assign the construction of the edifice to the mid 16th century. In any case, it is certain that the Domeneghini family, which owned the tower-country manor, settled in Zakynthos right after the fall of Chandax in Crete (1669) and was enrolled in the Libro d'Oro in 1741. To the same family also belonged the neighbouring church of Hagios Theodosios, as well as the adjacent fountain, known as «Solomos Fountain», most probably because of the frequent visits the national poet, Dionysios Solomos, used to make to the country manor of the Domeneghini family. The Tower is inextricably linked to the National Liberation Struggle of 1821. It was there that meetings of the Friendly Society members were held and from this place Theodoros Kolokotronis departed aboard a 'caïque' boat to launch the revolution in the Peloponnese.

The country manor displays the main features of a defensive structure of Venetocracy: rectangular ground plan, a steep incline, the so-called 'scarpa', formed round the lower level of the edifice, murder holes with voluted corbels on the upper levels, as well as smaller defensive apertures through the masonry. The only access to the interior of the Tower was through a narrow stone staircase attached to its eastern side.

The Domeneghini Tower restoration project included works of masonry consolidation, roof repair, enhancement of the building and its surroundings and conservation of the Venetian fountain, as well as functional restoration of its interior. Upon completion of the project, the restored monument, which is a rare example of secular architecture in the period of Venetocracy, is also going to fulfill the purpose of a venue to host temporary exhibitions and cultural events.

Ο Πύργος πριν από την έναρξη των εργασιών και κατά τη διάρκεια των εργασιών αποκατάστασης
The tower before the beginning of restoration works and at the beginning of works

Το δάπεδο της δεύτερης στάθμης πριν και μετά τις εργασίες αποκατάστασης
The floor of the second level before and after restoration

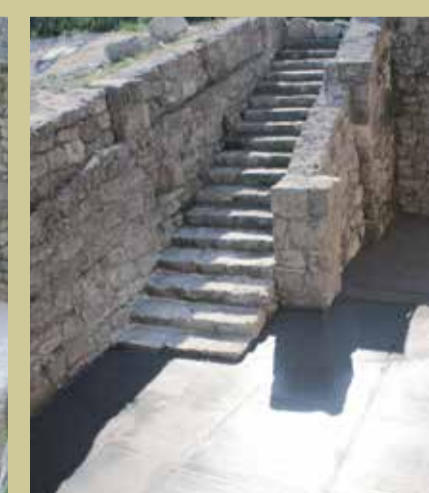
Η στέγη πριν και μετά τις εργασίες αποκατάστασης
The roof before and after restoration

Καταχύστρα πριν και μετά τις εργασίες αποκατάστασης
A murder-hole before and after restoration

Εξωτερική κλίμακα του αλλείου χώρου του Πύργου πριν και μετά τις εργασίες αποκατάστασης
The staircase to the courtyard before and after restoration

Η δεύτερη στάθμη του Πύργου πριν και μετά τις εργασίες αποκατάστασης
The second level of the Tower before and after restoration

